

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

รัญจวน อินทรกำแหง

อุบาสิกา คุณบุญจวน อินทรกำแหง
ได้สละชีวิตทางโลกเข้าสู่ทางธรรมเมื่อสิบ
ห้าปีที่แล้วมา โดยได้รับความเมตตาจาก
ท่านพระอาจารย์ชา สุภัทโท แห่งวัดหนอง
ป่าพง อุบลราชธานี ให้การสอนและการ
อบรมในทางธรรม ต่อมาเมื่อท่านพระ
อาจารย์ชาอาพาธ ได้รับความเมตตาจาก
ท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุ แห่งสวน
โมกขพลาราม อำเภอไชยา สุราษฎร์ธานี
ให้การสอนและการฝึกอบรมต่อมาจวน
จนท่านได้ล่วงลับไป

(ต่อบีกปกหลัง)

ธรรมนิเวศน์แห่งทุกแห่ง

ประสิทธิ์ อิศรเสนา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประชาธิปไตย
แบบธรรมิกสังคมนิยม

รัญจวน อินทรกำแหง

ราคา ๔๕ บาท
พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๔
บริษัท ดันอ้อ แกรมมี จำกัด
สงวนลิขสิทธิ์

ISBN 974-519-491-3

จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดย
บริษัท ดันอ้อ แกรมมี จำกัด
๒๐๔/๑ อาคารซีมีคทาวเวอร์บี (ชั้น ๑๔) ถนนสุขุมวิท ๒๑
แขวงคลองเตยเหนือ เขตคลองเตย กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐
โทร. ๖๖๔-๕๐๐๘, ๖๖๔-๕๒๙๐ ต่อ ๑๔๐๓, ๑๕๐๔
แฟกซ์ ๖๖๔-๕๐๑๐

ออกแบบปก รูปเล่ม และภาพประกอบ
พิบูลย์ หัตถกิจโกศล

พิมพ์ที่
บริษัท คอมแพคท์พริ้นท์ จำกัด

พระราชพิธีไทย แบบธรรมเนียมกึ่งคตินิยม

รัจจน อินทรกำแหง

คำอธิบายภาพ

เมื่อ คุณพระจันทร์ จันทร์ยิ้ม ได้แจ้งให้ทราบ
ว่า คุณประทีป วัฒนคุณกิจ แห่งสำนักพิมพ์ธรรม
มรรคาแดง: พิมพ์งานเขียนของข้าพเจ้าทั้งเล่มดั่ง คือ
งานเขียน ก่อนที่ข้าพเจ้าจะมีชีวิต แม้ผู้มอธ และงาน
เขียนในลักษณะ: ของวรรณกรรมธรรม: อันต่างชีวิต
ของ การปฏิบัติธรรม ซึ่งงานเขียนเหล่านี้ ไม่เคยได้อธิ
บายของ การเขียนสิ่งธรรม: นี้ เพื่อสนองความตั้งใจของ
ผู้ที่ยัง สนใจติดตาม.

ข้าพเจ้าจึง เริ่มทราบ ดริยธรรมเบื้องต้น และ
ดริยธรรมเต็มใจ ที่งานเขียนซึ่งเขียนจากชีวิต
และ ตามรู้ลึกของ ผู้เข้าถึง ปฏิบัติธรรมตนเอง ยิ่ง:
ได้มี ใจกส. แห่งคุณธรรมวิจิตร ตามสงบเย็น และ
ตามผู้เขียนเมื่อก่อน ผู้ที่ผู้เข้าใจ และ เพื่อผู้ร่วมทุกข์
ร่วมเกิด แต่ เจ็บ ตาม ทั้งนั้น.

ไว้เพื่อรอคอยทุกคน และรอคอยทุกคน
อย่างนี้ ต่อชีวิต และ ดราม่าที่มีหัวใจที่อ่อนไหว
พระธรรม และ ดราม่าประหลาดที่ชั่วร้ายของ
คุณพระวิฆเนศ จันทะมณ และ คุณประภา
จิตตภาณุ

ด้วยอำนาจสัจจะธรรมเป็นอยู่เพื่อ
นิมิตพระธรรม ด้วยชีวิตที่จริงใจ จึงได้เป็นชีวิต
ด้วยคุณพระวิฆเนศ จันทะมณ และ คุณประภา จิตตภา-
ณุ จึงมีแต่ธรรมสูงเสมอมา

รอคอยผู้รอคอยทุกคน จึงได้มีธรรม
แต่ดราม่าที่มีขึ้น ส่วน เล่ม อิมเมจสิ่งมีชีวิต
บังเกิด ดราม่าสูงส่งบงการ

คำนำสำนักพิมพ์

“ประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม” เป็นหนังสือเล่มบาง ๆ เล็ก ๆ ซึ่งท่านศาสตราจารย์ อุบาสิก้า คุณรัญจวน อินทรกำแหง ให้ความสำคัญในเนื้อหาமாகอีกเล่มหนึ่ง ด้วยท่านเห็นว่า “ประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม คือระบบสร้างคนให้เป็นมนุษย์ เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพชีวิต อันจะสามารถช่วยกันจรรโลงประชาธิปไตยที่แท้จริงให้มีได้ เป็นได้ และเกิดได้ ด้วยน้ำใจที่พร้อมจะรักและแบ่งปันแก่กันและกัน”

หนังสือเล่มบาง ๆ เล็ก ๆ ที่ยิ่งใหญ่ในเนื้อหาเล่มนี้จะชี้ให้เห็นความเคลือบแคลงน่ากังขาในระบอบประชาธิปไตย พร้อมกับเสนอแนวทางสร้างสรรค์สังคมใหม่ อันจะช่วยสร้างสรรค์ให้ทุกคนอยู่ร่วมกันโดยสันติสุขตามวิถีทาง “ประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม”

บริษัท ต้นอ้อ แกรมมี จำกัด มีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้จัดพิมพ์เผยแพร่งานเขียนของท่านศาสตราจารย์อุบาสิกา คุณรัญจวน อินทรกำแหง ทุกเล่ม ซึ่งจะได้ทยอยออกสู่ผู้อ่านตามลำดับ ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันในอันที่จะสรรค์สร้างพื้นฐานทางจริยธรรม หรือธรรมะแก่สังคมไทยสืบไป

ขอขอบคุณอาจารย์พรจันทร์ จันทวิมล คุณดิศสกร กุณธร และทุกท่านที่มีส่วนทำให้หนังสือเล่มนี้ ออกมาสู่สายตาผู้อ่านด้วยรูปเล่มที่สวยงาม

บริษัท ต้นอ้อ แกรมมี จำกัด

คำนำ

ในการพิมพ์ครั้งที่ ๒

“ประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม” เรียบเรียงจากความคิดที่ได้รับจากการอ่านหนังสือเกี่ยวกับธรรมิกสังคมนิยมของเจ้าประคุณ ท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุหลายเรื่องตามที่มีรายชื่ออยู่ท้ายเรื่องนี้แล้ว

ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่น่าพิสมัย เพราะมีความหมายถึงว่า อธิปไตยเป็นของประชาชน แต่สิ่งนี้จะเกิดขึ้นได้สมตามความหมายของชื่อ คือประชาธิปไตยนั้น ต้องเนื่องด้วยคุณภาพของประชาชนทุกระดับในสังคม

คุณภาพของประชาชนในสังคมประชาธิปไตยที่แท้จริง

คือความสามารถที่จะทำหน้าที่ของตนในทุกหน้าที่ด้วยความ
 ยินดีและเต็มใจ และเปี่ยมอยู่ด้วยความพร้อมที่จะรับผิดชอบและ
 แก้ไขการปฏิบัติหน้าที่นั้น ๆ ให้ถูกต้องเพื่อประโยชน์สุขของ
 เพื่อนมนุษย์และสังคม หากได้มีความผิดพลาดในการปฏิบัติ
 หน้าที่เกิดขึ้น โดยไม่ต้องมีวาระสงสัยว่าจะมี "สิทธิ" อันใด
 ตามมาหรือไม่ จากการที่ได้ปฏิบัติหน้าที่นั้น ๆ แล้วอย่างเต็ม
 กำลังความสามารถ

บุคคลที่พร้อมจะปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างสุดชีวิต
 จิตใจ เพื่อความสุขสงบและความมั่นคงปลอดภัยของเพื่อน
 มนุษย์และสังคม โดยไม่คำนึงถึงสิทธิใด ๆ นั้น ต้องเป็นบุคคล
 ที่มีจิตใหญ่หนักแน่นเข้มแข็งแกร่งกล้าที่เปี่ยมพร้อมอยู่ด้วย
 การมีธรรมะเป็นหลักใจ จึงเป็นผู้ที่มีอิสรภาพอยู่เหนือการเป็น
 ทาสทางวัตถุหรืออามิสสินจ้างใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะความรักความ
 เห็นใจเพื่อนมนุษย์ ความใส่ใจใฝ่ดีในทุกข์สุขของเพื่อนมนุษย์
 ที่ฝังแน่นแน่นแฟ้นอยู่ในพื้นจิตอันเนื่องด้วยความมี "จิตใหญ่" ที่
 ปราศจากความเห็นแก่ตัว

ทั้งนี้ เพราะความมีคุณธรรมและจริยธรรม ที่เป็นรากฐานของจิตใจและของชีวิต จึงมีแต่ความรักและความเอ็นดูในเพื่อนมนุษย์ผู้ตกอยู่ในสภาพเดียวกัน คือรู้จักร้องไห้ ชมชื่นเจ็บปวดทรมาน เมื่อถูกข่มเหงเบียดเบียน และรู้จักหัวเราะ แยมยิ้มสดชื่นเบิกบาน เมื่อได้รับความเห็นอกเห็นใจ ด้วยความเมตตาและปรานี

นี่คือคุณลักษณะของพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคมนพลเมืองที่มีคุณภาพชีวิตเช่นนี้แหละ ที่สามารถช่วยกันรังสรรค์ประชาธิปไตยที่แท้จริง ให้มีได้ เป็นได้ เกิดได้ในสังคมของตน

คำถามที่ต้องถามและขอเชิญชวนท่านผู้อ่านให้ช่วยกันถามด้วย ก็คือ :

“เรามีพลเมืองที่มีคุณภาพชีวิตในลักษณะนี้แล้วหรือยัง ? ถ้าหากมีแล้ว มีจำนวนมากเพียงพอแล้วหรือยัง ? เพียงพอที่จะช่วยกันสร้างสรรค์ “ประชาธิปไตยที่แท้จริง” ให้เป็นของขวัญที่ล้ำค่าแก่สังคม และให้เป็นมรดกที่ยั่งยืนแก่ลูกหลาน

ของเราในวันข้างหน้า ?”

ถ้าคำตอบเป็นไปในทางปฏิเสธ เพราะยังไม่มี ไม่มีพอ และยังไม่เห็นทางที่จะเป็นไปได้ บางที “**ประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม**” เล่มน้อยนี้ จะมีคำตอบต่อคำถามนี้ ถ้าเพียงแต่ว่า เราจะปรับทิศทางของความคิดให้อยู่ในแนวทางที่ถูกต้องของสัมมาทิฐิ คือไม่เห็นเรื่องของจริยธรรมหรือธรรมะเป็นเรื่องครีคระ แต่เห็นและยอมรับว่า สิ่งนี้เป็นรากฐานของชีวิต ทั้งชีวิตมนุษย์และชีวิตสังคม เป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องมี สังคมต้องมี จะขาดเสียมิได้เลย มนุษย์ใดขาดจริยธรรมเป็นรากฐานของชีวิต คนนั้นก็ไม่ได้เพียงแค่นั้น ยังขึ้นไม่ถึงความเป็น “**มนุษย์**”

ประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม คือระบบการสร้างคนให้เป็นมนุษย์ เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพชีวิตอันจะสามารถช่วยกันจรรโลงประชาธิปไตยที่แท้จริงให้มีได้ เป็นได้ และเกิดได้ ด้วยน้ำใจที่พร้อมจะรักและแบ่งปันแก่กันและกัน

ด้วยพระบารมีแห่งพระธรรม ขอให้ท่านผู้อ่านทุกท่าน
จงได้มีพลังใจที่เข้มแข็งแกร่งกล้า จนสามารถร่วมใจกันสร้าง-
สรรค์ประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยมให้เกิดขึ้น เพื่อความ
สุขสวัสดิ์แก่ลูกหลานของเราอย่างถาวรหนา

รณฺจวน อินทรกำแหง

๒๖ เม.ย. ๓๙

คำนำ ในการพิมพ์ครั้งแรก

อะไรคือจุดหมายปลายทางของมนุษย์? อะไรคือสิ่งที่
มนุษย์ทุกคนต้องการ?

คำตอบคือ ความสุข ความสมปรารถนา

อะไรคือ ความสุข ความสมปรารถนา

คำตอบคือ ความสมปรารถนาที่จะได้อยู่ร่วมกันด้วย
ความสันติสุข - สันติสุขในส่วนบุคคล และสันติภาพในส่วน
รวม

แล้วอะไรเล่าคืออุปสรรคที่มีให้สันติสุขส่วนบุคคลเกิด
ขึ้นได้? อะไรเล่าคืออุปสรรคที่สกัดกั้นมิให้สันติภาพในส่วน

รวมเกิดขึ้นได้?

คำตอบคือ ระบอบการปกครองที่ดูสวยงามด้วยทฤษฎี ที่เป็นเพียงตัวหนังสือที่อยู่บนเพียงแผ่นกระดาษ หากแต่การปฏิบัติเป็นไปตามระบอบอัตตานิยม พวกนิยมหรือพรรคนิยม มิได้เป็นไปตามระบอบแห่งธรรม นี้แหละคืออุปสรรคตัวสำคัญ

การที่ปฏิบัติตามความหิวความกระหายของตน ของ พวก ของพรรค เป็นเหตุให้เกิดการเบียดเบียนแย่งชิง ทำลายล้างซึ่งกันและกัน เกิดเป็นกำแพงขวางกั้นนามขวางกั้นกัน เป็น ก๊กเป็นเหล่า เป็นกลุ่มเป็นพวก ทำให้เกิดความรู้สึกว่ ในชาติ นี้เราจะรักกันไม่ได้ ยอมกันไม่ได้ จนถึงเราจะอยู่ร่วมกันไม่ได้ ความเร่าร้อนจึงเกิดขึ้นทุกหย่อมหญ้า แทนที่จะแบ่งกันกิน แบ่งกันใช้ แบ่งกันอยู่ กลับกลายเป็น แย่งกันกิน แย่งกันใช้ แย่งกันอยู่ แทนที่จะช่วยกันสร้างโลกพระศรีอารยให้เกิดขึ้นทันตาเห็น กลับกลายเป็นช่วยกันสร้างนรกบนดินให้เกิดขึ้น

ที่ร้ายกว่านั้น เด็กไทยรุ่นลูกรุ่นหลานที่กำลังเติบโตด้วย

จิตใจที่ผ่องใสเบิกบานพร้อมที่จะเปิดรับโลก กลับต้องเหี่ยว
แห้งอับเฉา อยู่ในท่ามกลางความสับสนว่า

- อะไรคือสิ่งที่ชีวิตต้องการ?
- อะไรคือความถูกต้อง?
- อะไรคือหน้าที่ของการที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์?

ลูกไทยหลานไทยกำลังแสวงหาคำตอบที่จะช่วยชี้ทาง
ให้เขาได้เดินไปอย่างถูกต้อง เดินไปอย่างภาคภูมิใจสมแก่ศักดิ์ศรี
ของความเป็นมนุษย์ คำตอบนั้นคืออะไร และอย่างไร?

บางทีหนังสือเล่มบาง ๆ เล็ก ๆ เล่มนี้ที่มีชื่อว่า **“ประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม”** ซึ่งได้แนวทางการเรียบเรียง
จากคำบรรยายของเจ้าประคุณ ท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุ จะ
เป็นคำตอบที่ชี้ทางให้แก่ลูกไทยหลานไทยผู้กำลังมีจิตใจที่
เปี่ยมอยู่ด้วยความรักในเพื่อนมนุษย์ จะได้เห็นหนทางดำเนิน
อันจะนำไปสู่การสร้างสรรค์พัฒนาสังคมที่ถูกต้อง เป็นหนทาง
ที่ช่วยสร้างสรรค์ให้ทุกคนได้ประสบความสำเร็จโดย

ธรรม ให้ได้อยู่ร่วมกันได้ด้วยความสันติสุข ไม่มีสิ่งโต ไม่มีลูก
 แกะ ไม่มีหนู ไม่มีแมว แม้ถ้าหากจะมีสิ่งโตและลูกแกะ หรือ
 หนูกับแมว นั้น ก็สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข ด้วยความ
 เอื้ออารีต่อกันและกัน แทนที่การจ้องเข่นฆ่าทำลายล้างซึ่งกัน
 และกัน

เรายังมีเวลาอีกก็มากน้อยในอันที่จะช่วยกันสร้าง
 สันติสุขในส่วนบุคคลและสันติภาพในส่วนรวมให้เกิดขึ้น? ถ้า
 ใคร่ครวญดูแล้วจะประจักษ์ชัดว่า เราไม่มีเวลาที่จะเสียไปเลย
 แม้เพียงสักนาทีเดียว เราจะต้องร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนา
 สร้างสรรค์ “ประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม” เสียแต่
 เดียวนี้ ในนาที่นี้ ก่อนที่จะสายเกินไป นั่นคือ เมื่อลูกไทยหลาน
 ไทยของเราได้สิ้นแรงใจที่จะแสวงหาทางดำเนินชีวิตในวิถีทาง
 อันถูกต้องต่อไป

“ประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม” คือชีวิตใหม่
 ของเรา ของมนุษย์ทั้งหลาย เป็น “ชีวิตใหม่” ที่มนุษย์ได้ไฟ
 แสงหามาเนิ่นนาน แต่ที่ยังมิได้ผลผลิต เพราะเรายังมิได้นำมา

ปฏิบัติ บัดนี้ “ชีวิตใหม่” กำลังรอเราอยู่ที่หน้าประตูแล้ว - ที่ประตูใจ เพียงแต่เราจะเปิดประตูรับ ชีวิตใหม่ ก็จะสามารถเข้ามาเป็นชีวิตที่อบอุ่นสงบเย็น เต็มไปด้วยไมตรีจิตมิตรภาพอันอบอุ่นอยู่ด้วยสันติสุข และสันติภาพเป็นนิรันดร์

ท่านพร้อมที่จะเปิดประตูใจของท่านแล้วมิใช่หรือ?

รัญจวน อินทรกำแหง

๑๗ ส.ค. ๒๕

สังเขปข้อในเรื่อง

- ธรรมิกสังคมนิยมคืออะไร ๒๓
- ลักษณะของธรรมิกสังคมนิยม ๒๕
- ทำไมจึงต้องเป็นธรรมิกสังคมนิยม ๒๙
- จะได้รับประโยชน์อะไรจากระบอบประชาธิปไตย
แบบธรรมิกสังคมนิยม ๓๕
- จะสร้างประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม
ด้วยวิธีใด ๓๙
- องค์ประกอบของการสร้างจิตสำนึกเพื่อ
ระบอบประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม ๔๓

...

ธรรมิกสังคมนิยมคืออะไร

ธรรมิกสังคมนิยมคือ ระบบที่ถือเอาประโยชน์ของสังคมนเป็นหลัก อันประกอบด้วยธรรม เป็นระบบที่ใครไม่สามารถล่วงล้ำเข้าไปในสิทธิของผู้อื่น ไม่กอบโกยอะไรของใครได้ เป็นไปตามธรรมชาติที่ทุกคนรู้จักเอาแต่พอดีโดยธรรม

ธรรมิกสังคมนิยมมีหลักว่า ให้ใช้ส่วนเกินให้เป็นประโยชน์แก่สังคมน ให้ทุกคนเจียดประโยชน์ของตนเพื่อประโยชน์แก่สังคมน ไม่กอบโกยและไม่หวงกันส่วนเกิน ใครมีกำลังผลิตส่วนเกินได้ ส่วนเกินที่เหลือจากต้องกินต้องใช้แล้วนั้น ยกให้เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่สังคมน

ลักษณะของปลีกล้วยน้ำว้า

ปลีกล้วยน้ำว้าเป็นปลีกล้วยที่มีลักษณะพิเศษคือ มีกลีบเลี้ยงที่หนาและเหนียว ซึ่งช่วยป้องกันน้ำและเชื้อโรคไม่ให้เข้าไปถึงดอกได้ ปลีกล้วยน้ำว้ามีอายุการใช้งานที่ยาวนานกว่าปลีกล้วยชนิดอื่น และยังสามารถใช้รับประทานได้ทั้งสดและสุก

ปลีกล้วยน้ำว้ามีประโยชน์ต่อสุขภาพหลายประการ เช่น ช่วยเสริมสร้างกระดูกและฟันให้แข็งแรง ช่วยลดความเสี่ยงของโรคหัวใจและหลอดเลือด และช่วยในการควบคุมน้ำตาลในเลือด นอกจากนี้ ปลีกล้วยน้ำว้ายังมีรสชาติอร่อยและเป็นที่นิยมรับประทานในหลายวัฒนธรรม

ลักษณะของธรรมิกสังคมนิยม

เป็นสังคมที่ทุกคนมีกิน มีอยู่ มีใช้เท่าที่พอดี ไม่มากเกินไปจนความต้องการ ตามพื้นฐานของธรรมชาติโดยธรรม

เป็นสังคมที่ทุกคนต้องทำงานตามกำลังความสามารถของตน เมื่อผลิตส่วนเกินได้ ยกส่วนเกินนั้นให้แก่สังคมเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมด้วยความยินดีและเต็มใจ

เป็นสังคมที่ทุกคนพยายามฝึกตนให้รู้จักและสามารถทำงานตามหน้าที่เพื่อหน้าที่ได้ เพราะทุกหน้าที่มีคุณค่าและมีความสำคัญเท่าเทียมกัน

เป็นสังคมที่ทุกคนพยายามฝึกรบมตนให้เป็นผู้เห็น
แก่ผู้อื่น ไม่เห็นแก่แต่เฉพาะตนเอง

เป็นสังคมที่ทุกคนพยายามฝึกใจให้เห็นเพื่อนมนุษย์
ในสังคมเป็นเพื่อนร่วมเกิด แก่ เจ็บ ตาย เสมอเหมือนกัน

เป็นสังคมที่ทุกคนมีอิสระในการพูด การเขียน การอ่าน
การฟังโดยธรรม

เป็นสังคมที่มีจุดมุ่งหมายอยู่ที่ความพอดี ความถูกต้อง
โดยธรรมเพื่อสันติสุขส่วนบุคคลและสันติภาพส่วนสังคม

ทำไมจึงต้องเป็นธรรมิกสังคมนิยม

ทำไมจึงต้องเป็นธรรมิกสังคมนิยม ประชาธิปไตยเป็นอย่างไรไป เกิดอะไรขึ้นกับประชาธิปไตย นี่เป็นคำถามที่น่าถามและน่าใคร่ครวญหาคำตอบ

โดยทฤษฎีและหลักการนั้นระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่เป็นอุดมคติที่หอมหวานเชิญชวนให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกแห่งสังคมนั้น เพราะเป็นสังคมที่สิทธิเป็นของปวงชน แต่มีข้่ามินาน สิทธิของปวงชนก็เลือนหาย เกิดระบบอภิสิทธิ์เข้าแทนที่ และนับวันระบอบนี้ก็ยิ่งขยายวงกว้างแผ่อิทธิพลให้เป็นที่คร่ำมเกรงแก่ประชาชนทั้งปวง อธิปไตย

โดยปวงชนมีอันต้องสลายตัวโดยอัตโนมัติ ด้วยถูกรอบงำ
ด้วยอธิปไตยที่มีใช้โดยธรรม

ทั้งนี้มิใช่ตัวประชาธิปไตยที่เป็นต้นเหตุแห่งการแปร
เปลี่ยน สาเหตุนั้นอยู่ที่คนในสังคมนั้นเองที่ยัง
ไม่รู้จักการทำหน้าที่และการใช้สิทธิของตนอย่างถูกต้องโดย
ธรรม จึงถูกผู้ที่มีความเฉลียวฉลาดมากก็ใช้สติปัญญาไปใน
ทางเอารัดเอาเปรียบผู้ที่ด้อยปัญญาด้อยโอกาสกว่าตนในทุก
วิถีทาง เอาเปรียบเบียดเบียนทั้งในสิ่งที่เป็นวัตถุธรรมและที่
เป็นนามธรรม เอาเปรียบทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ชวนา
ชาวสวนที่เบียดน้อยทยอยน้อยและมีโอกาสจำกัดจึงต้องตกเป็น
เบี้ยล่างของพ่อค้าคนกลางนานนับไม่ถ้วนปี ไม่มีบุคคลใดหรือ
หน่วยงานใดที่สามารถยื่นมือเข้าจัดการให้เกิดความเป็นธรรม
ได้อย่างเที่ยงตรงแน่นอนแก่คนที่ได้ชื่อว่าเงินพลเมืองในสังคม
ที่ควรได้มีสิทธิอันชอบธรรมอย่างเท่าเทียมกันเช่นกัน เพราะ
เขาเหล่านั้นขาดความสุจริตใจ หรือมิฉะนั้นก็เพราะชวากหนาม
ที่ขวางกั้นนั้นหนาที่บ แหลมสูงจนเกินกำลังของสุจริตชนคน
ธรรมดาที่จะทำลายลงได้ หรือเพราะระบบที่มีอยู่ไม่เอื้ออำนวย

และให้ความคุ้มครองแก่สุจริตชนได้เพียงพอ ประชาธิปไตย
ที่ควรเป็นอธิปไตยของปวงชน ก็กลายเป็นอธิปไตยของคน
เพียงบางกลุ่มบางพวก อันเป็นเหตุนำไปสู่การประจันหน้ากัน
ระหว่างคนสองกลุ่มที่เรียกกันว่านายทุนและชนชั้นกรรมาชีพ

การที่คนในสังคมไม่สามารถเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
ได้ด้วยเหตุเพราะการแย่งชิงผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน นี่เป็น
เหตุให้เกิดการเบียดเบียนกันแทบทุกหย่อมหญ้า เพราะต่างก็
ต้องการส่วนเกินไว้เป็นของตน การอยู่ร่วมกันหรือการตกลง
กันด้วยสันติวิธีหรืออหิงสาเป็นที่ยอมรับกันไม่ได้ เห็นไปว่า
นั่นเป็นวิธีการของพวกคนฉลาดคนเขลา...จริงหรือ

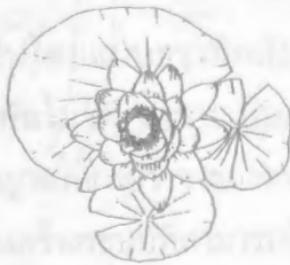
การแก่งแย่งช่วงชิงตำแหน่ง ช่วงชิงอำนาจ ฉ้อฉลผล-
ประโยชน์กันในวงการต่างๆ ปรากฏเป็นสิ่งที่น่ากลัว น่าขยะ
แขยงในตอนต้น แต่แล้วมาบัดนี้...ค่อยกลายเป็นสิ่งธรรมดา
เพราะความเคยชินที่ทำกันซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนกลายเป็นค่านิยม
ของคนที่เรียกตัวเองว่าเป็นผู้เจริญ ทั้งที่มันเป็นหุ-ค่านิยม ไม่ใช่
สุ-ค่านิยม....ความเจริญคืออะไร...ผู้เจริญคืออย่างไร

สาเหตุสำคัญที่สังคมนิยมประชาธิปไตยต้องล้ม ก็เพราะคนในสังคมนิยมใหญ่หลงทางในความหมายของคำว่า "ความเจริญ" ไปถือเอาวัตถุเป็นเครื่องหมายของความเจริญ โดยปล่อยให้จิตใจเสื่อมโทรมน่าเหิมน จนเกิดการยื้อแย่งกอบโกยเอาส่วนเกินกันอย่างหน้ามิด อย่างเห็นแก่ตัวโดยปราศจากความละอาย ทั้งนี้เพราะสังคมนิยมที่ผิดศีลธรรมที่มีปรมาตถธรรมเป็นรากฐาน คนในสังคมนิยมจึงยึดมั่นถือมั่นอยู่แต่ในอัตตาธิปไตย ประชาธิปไตยแท้จริงจึงต้องสลายไปอย่างน่าใจหาย

แล้วทำไมจึงต้องเป็นธรรมิกสังคมนิยม เป็นเพียงสังคมนิยมเท่านั้นมิได้หรือ

สังคมนิยมนั้น โดยหลักการ และระบบวิธีการปฏิบัติก็ชวนให้ศรัทธาน่าเลื่อมใส แต่กระนั้นเหตุใดการปกครองในระบบแบบนี้จึงยังไม่สามารถนำสันติสุขสู่บุคคล และยังสันติภาพให้เกิดขึ้นในสังคมนิยมได้อย่างแท้จริง ปัญหาการขัดแย้งยังคงมีอยู่ การกอบโกยส่วนเกินยังปรากฏ ทั้งนี้เพราะการปฏิวัติสู่การปกครองในระบบสังคมนิยมแบบโลก ๆ นั้น เป็นการปฏิวัติ

ที่เน้นหนักไปที่รูปแบบหรือระบบเสียมากกว่าที่จะเป็นการ
 ปฏิวัติที่มุ่งเน้นที่จิตใจของแต่ละบุคคล ให้เกิดสัมมาทิฐิเป็น
 พื้นฐาน ฉะนั้น คนในสังคมจึงยังขาดรากฐานความหนักแน่น
 ในภายใน ขาดพลังใจที่จะปฏิบัติให้ได้อย่างมั่นคงแน่วแน่ ด้วย
 ยังขาดความจริงใจหรือสัจจะต่อกัน แม้ว่าจะมีการเห็นเรื่อง
 จริยธรรมอยู่ในระบบอยู่บ้าง แต่ก็ขาดการปฏิบัติทางจริยธรรม
 ที่แท้จริง ดังนั้นจึงต้องหันหาธรรมิกสังคมนิยมหรือระบอบ
 ประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม เพื่อให้เป็นประชาธิปไตย
 สังคมนิยมที่ประกอบด้วยธรรม ที่มีปรมัตถธรรมเป็นรากฐาน
 อันจะส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติที่จริงจังแน่วแน่ยิ่งขึ้นตามลำดับ

จะได้รับประโยชน์อะไรจากระบบ ประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม

ถ้าเป็นประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม คนในสังคมน่าจะเบียดเบียนกันไม่ได้ เพราะเบียดเบียนกันไม่ลง สัมมาทิฐิในจิตไม่อนุญาติให้กายวาจาของตนเบียดเบียนผู้อื่นได้ อีกทั้งยังจะช่วยกันสร้างระบบที่สามารถป้องกันการเบียดเบียนกันมิให้เกิดขึ้น หากเผชิญมีการเบียดเบียนกันเกิดขึ้นโดยมิได้เจตนา ก็ย่อมช่วยกันหาทางแก้ไขด้วยสันติวิธี ด้วยความถูกต้องโดยธรรม มิใช่ด้วยการแก้แค้นที่ปราศจากธรรม

ประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม เป็นสังคมที่ทุกคนจะเปิดโอกาสให้แก่กันและกันด้วยน้ำใจที่เห็นแก่ความเป็นเพื่อนร่วมเกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกัน

ผู้ที่มีโอกาสมากกว่า มีสติปัญญาเหนือกว่าจะยื่นมือให้แก่ผู้ที่ด้อยกว่าตนสามารถพุงตัวขึ้นได้ ผู้ที่ยืนขึ้นได้ก็จะรู้สึกในน้ำใจ เป็นสังคมที่ถ้อยทีถ้อยอาศัยกันแจกเช่นธรรมชาติ

ประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยมที่แท้จริงนั้นตั้งอยู่บนรากฐานของความพอดีด้วยความสันโดษที่ถูกต้องโดยธรรม จิตที่คิดจะเบียดเบียนกันเพื่อกอบโกยส่วนเกินจึงไม่มีหนทางผุดเกิดได้

จะสร้างประชาธิปไตยแบบ ธรรมิกสังคมนิยมด้วยวิธีใด

การสร้างประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยมนั้น เป็นสิ่งที่มองดูเหมือนจะเป็นไปไม่ได้ เกิดขึ้นไม่ได้ คนเราจะรักกัน เห็นแก่กันจนไม่เบียดเบียนกันถึงเช่นนั้นกระไรได้ ถ้า มองดูโลกปัจจุบันที่ร้อนระอุไปด้วยการแก่งแย่งแข่งดี การ กอบโกยส่วนเกินเพื่อตัวเองและพวกของตัว การประหัต-ประหารกันอย่างไร้ความปราณี การเบียดเบียนกันอย่างไม่มี ที่สิ้นสุด ก็ดูน่าจะเป็นไปไม่ได้ที่จะสร้างธรรมิกสังคมนิยมให้ เกิดขึ้นบนพื้นพิภพนี้

แต่ถ้ามองย้อนหลังขึ้นไปยังสมัยปู่ ย่า ตา ยาย ทวด
 แล้วก็ย้อนหลังขึ้นไปถึงสมัยบรรพบุรุษของปู่ ย่า ตา ทวด
 คนในสังคมนั้นก็นั่งอยู่ร่วมกันเยี่ยงพี่เยี่ยงน้องเหมือนหนึ่ง
 ครอบครัวเดียวกัน ใครมีอะไรก็แบ่งปันกันไปตามมากตามน้อย
 แม้ไม่มีชื่อว่าธรรมิกสังคมนิยม แต่ก็อยู่ร่วมกันโดยธรรม
 เพียงแต่ไม่มีการจัดให้การอยู่ร่วมกันโดยธรรมเช่นนั้นเกิด
 เป็นระบบที่แน่นอนที่อาจสืบทอดต่อกันได้ในคนยุคต่อมา

คนยุคใหน้อยู่กับธรรมชาติที่เรียบง่ายเป็นธรรมดา ๆ กิน
 ง่าย ๆ อยู่ง่าย ๆ ไม่มีอะไรที่ต้องให้ใช้จ่ายเกินจากความจำเป็น
 ตามธรรมชาติ การที่จะต้องชวนชวายเป็นเพื่อแสวงหาส่วนเกินเพื่อ
 เอาเปรียบผู้อื่นจึงไม่มี ความบันเทิงรื่นรมย์ใจก็หาได้จากธรรม-
 ชาติที่แวดล้อมรอบตัวนั่นเอง

การอยู่กับธรรมชาติด้วยความกลมกลืนกับธรรมชาติ
 เช่นนี้ เป็นการดำรงชีวิตที่หาค่ามิได้ด้วยความใช้จ่ายที่ไม่ต้อง
 เียดกรายสิ่งที่เรียกว่าส่วนเกินเลย อิทธิพลจากธรรมชาติเช่น
 นี้ช่วยกล่อมเกลาคจิตสำนึกของคนยุคในั้นให้ซาบซึ้งในคุณค่า

องค์ประกอบของการสร้างจิตสำนึกเพื่อ ระบอบประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม

จิตสำนึกที่ถูกต้องจะเกิดขึ้นได้จากการได้คลุกคลีอยู่กับความถูกต้อง การปลูกฝังอบรม การฝึกปฏิบัติ การได้เห็นตัวอย่างที่ชวนให้ประทับใจ ปัจจัยเหล่านี้จะค่อย ๆ โน้มนำใจของบุคคลให้เกิดจิตสำนึกที่ถูกต้องคือ จิตสำนึกที่เป็นสัมมาทิฐิ จิตสำนึกที่เป็นธรรม จิตสำนึกที่มีความเมตตากรุณาต่อกัน การสร้างจิตสำนึกเพื่อสร้างระบอบประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยมนี้จำต้องอาศัยองค์ประกอบต่อไปนี้

๑. สถาบันการศึกษา การศึกษาเป็นรากฐานของการ

พัฒนา เป็นสิ่งที่ปฏิเสธกันไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในรูปใด จำต้องเริ่มต้นด้วยการศึกษาก่อนมีการศึกษามากพอแก่สถานะแห่งตนที่จะสามารถปฏิบัติงานหรือดำเนินชีวิตสู่ทิศทางที่ประสงค์ ฉะนั้น การกำหนดเป้าหมายของการศึกษาให้ถูกต้องโดยธรรม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่แท้จริงจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้มีอำนาจในการบริหารควบคุมการศึกษาพึงพิจารณาให้ลึกซึ้ง ให้ถ่องแท้ ให้รอบคอบ ให้ถูกต้องด้วยทัศนะที่กว้างไกล โดยมีจุดหมายรวบยอดว่า **ต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีจิตสำนึกเป็นมนุษย์ที่เต็ม** ที่สามารถช่วยกันสร้างระบอบประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยมให้เกิดขึ้นบนผืนแผ่นดินนี้

การจัดการศึกษาที่มีจุดหมายรวบยอดเช่นนี้ มีลักษณะที่มุ่งเน้นที่การสร้างจิตสำนึกภายในคือการพัฒนาจิตใจที่การุญ อันเป็นรากฐานของความเป็นมนุษย์ที่จะสามารถสร้างสรรค์ระบบของสังคมที่ถูกต้องเป็นธรรมขึ้นได้ ไม่ใช่เน้นแต่ที่การพัฒนาเพื่อความสำเร็จในวิชาชีพที่ปราศจากพื้นฐานทางจริยธรรม เพราะการพัฒนาเช่นนั้น เป็นการส่งเสริมให้บุคคล

ออกไปประกอบวิชาชีพด้วยจิตสำนึกที่ตั้งไว้ผิด แล้วก็ไปสร้างระบบการทำงานที่ผิด คือเกิดความเห็นไปว่า ยิ่งสามารถเอาเปรียบผู้อื่นได้มากเท่าใด ก็เป็นความสำเร็จมากเท่านั้น หรือยิ่งสามารถกอบโกยส่วนเกินเอาไว้ได้แต่ผู้เดียว ก็ยิ่งเป็นผู้ได้รับความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ นี่เป็นการสร้างจิตสำนึกที่ผิดแล้วก็นำไปสู่ระบบการทำงานที่ผิด เพราะมันถูกครอบงำไว้ด้วยมิชฌาติภูฏี เห็นการเอารัดเอาเปรียบผู้อื่นได้เป็นความถูกต้อง เห็นความมั่งคั่งด้วยธนสารสมบัติเป็นแก้วสารพัดนึก แล้วความเห็นผิดเช่นนี้ยังนำไปสู่ความหลงอำนาจ ความหลงตัวเอง ความมัวเมา วนเวียนอยู่แต่ในวังวนของวัตถุ แล้วก็สานต่อให้เกิดการประทุพพาระกันในวงการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวงการเมือง วงการค้า วงการข้าราชการ และอื่น ๆ แม้แต่วงการครู ซึ่งไม่น่าจะมีก็ยังมี

ทั้งนี้เพราะมิชฌาติภูฏีที่ครอบงำอยู่กระตุ้นเร่งเร้าให้แต่ละคนเอาตัวรอด ถีบคนอื่น กดคนอื่น เพื่อให้ตนสามารถทะยานขึ้นอยู่เหนือได้ แผ่นดินที่ควรชุ่มเย็นด้วยความเมตตา กรุณาต่อกันก็กลับร้อนเป็นไฟด้วยการเบียดเบียนซึ่งกันและกัน

เพราะคนในสังคมน้อยกันได้เพียงแค่นี้เป็นคน ไม่สามารถพัฒนาจิตใจให้ขึ้นถึงความเป็นมนุษย์ได้ เพราะขาดการคลุกคลีกับธรรมชาติ ขาดการปลูกฝังจิตสำนึกที่เป็นสัมมาทิฐิให้ฝังรากลึกเพียงพอ ขาดตัวอย่างที่ดีอันจะจูงใจให้ปรารถนาเจริญรอยตาม และยิ่งกว่านั้นยังขาดระบบที่จะเป็นมรรคานำไปสู่การหางานที่ถูกต้อง

ฉะนั้น ในการให้การศึกษาแก่เยาวชน จึงควรต้องหยุดการสร้างจิตสำนึกที่นิยมในวัตถุ แต่เน้นการสร้างจิตสำนึกในทางจริยธรรมให้หนักแน่นเข้มแข็งขึ้นขึ้นทุกระดับการศึกษา ตั้งแต่อนุบาลศึกษาจนถึงอุดมศึกษา เพื่อให้เป็นจิตที่สามารถช่วยสร้างระบบที่ถูกต้องเพื่อการดำรงอยู่ของสังคมโดยธรรม โดยเฉพาะต้องเน้นการฝึกอบรมให้รู้จักทำหน้าที่ เพื่อหน้าที่อย่างดีที่สุดอย่างสุดฝีมือในทุกหน้าที่ในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์ ด้วยความสำนึกว่าทุกหน้าที่มีคุณค่าและมีความสำคัญเท่าเทียมกัน

๒. สถาบันทางศาสนา สถาบันทางศาสนาต้องเป็นผู้นำ

ในการสร้างระบอบประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยมให้เกิดขึ้น ต้องนำประชาชนกลับไปสู่คำสอนของพระพุทธองค์ที่ทรงเน้นให้เห็นแก่ประโยชน์สุขของสังคมเป็นใหญ่ ซึ่งตามความหมายของธรรมิกสังคมนิยมก็คือ ไม่มีใครเอาส่วนเกิน ทรงสอนให้มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย พระภิกษุมิเครื่องนุ่งห่มไม่เกินสามผืน มีบาตรเพียงหนึ่งใบ ถ้ารูปใดมีเกินกว่านี้ ต้องนำมาบิไว้แก่ส่วนกลางเพื่อไว้แบ่งให้แก่รูปใดรูปหนึ่งที่ขาดแคลน อาหารจะมีเก็บไว้ไม่ได้ ถ้ามีเหลือก็ให้เป็นทานแก่คนแก่สัตว์ใบ ที่อยู่มีขนาดเพียง ๗ x ๑๒ ฟุต หรือกว้าง ๗ คืบ ยาว ๑๒ คืบ เท่านั้น นี่เท่ากับพระองค์ทรงสอนให้พุทธสาวกฝึกตนให้เป็นผู้เบาสบาย ด้วยสามารถเปลื้องตนให้หลุดพ้นเสียได้จากพันธนาการของวัตถุ

สำหรับพุทธบริษัทฝ่ายฆราวาสนั้นทรงสอนให้รู้จักหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้อง แม้ในการแสวงหาเครื่องอุปโภคบริโภคตามหน้าที่แล้ว ก็ให้มีความสันโดษ คือพอใจ มีกิน มีอยู่ มีใช้เท่าที่จำเป็น เหลือนอกนั้นให้เอื้อเพื่อแผ้วเผ่าเจือจานแก่ผู้อื่นในสังคมของตน ความเมตตาอาหารต่อกัน

ความเห็นแก่ผู้อื่นเสมือนเห็นแก่ตนเองเช่นนี้เป็นการปฏิบัติ
 ธรรมอันสูงสุด เป็นการสร้างสวรรค์ให้เกิดขึ้นในสังคม หรือ
 สร้างธรรมิกสังคมนิยมให้เกิดขึ้นบนแผ่นดินทันตาเห็น เพราะ
 ในระบอบประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยมไม่มีใครอด จะ
 มีมากหรือน้อยก็ได้มีกินโดยทั่วถึงกัน แม้ในปัจจุบันนี้ ตาม
 ชนบทที่ยังห่างไกลอารยธรรมสมัยวัตถุนิยม เราจะเห็นชาวบ้าน
 นั่งร่วมวงกินข้าวด้วยกัน โดยมีน้ำพริกอยู่กลางวงเพียงถ้วย
 เดียว หรือบางทีก็เอาทั้งข้าวทั้งกับใส่รวมลงในชามใหญ่หรือถาดใหญ่
 แล้วก็นั่งล้อมวงกินกันจากถาดหรือชามนั้นด้วยกันตามมีตามได้

ด้วยการร่วมกันกินร่วมกันใช้เช่นนี้ ไม่มีผู้ใดรู้สึกต่ำต้อย
 ไม่มีผู้ใดรู้สึกขาดแคลน แม้จะไม่อ้อมหมีพื้มัน แต่หัวใจก็อบอุ่น
 เพราะรู้ว่าแก่ใจว่าจะไม่เป็นผู้ถูกทอดทิ้งไว้เบื้องหลังอย่างเดียวตาย
 แต่จะมีผู้ร่วมเดินทางฝ่าฟันอุปสรรคของชีวิตไปด้วยกัน จน
 อุปสรรคนั้นไม่มีความหมาย ไม่มีอิทธิพลที่จะบีบคั้นหัวใจได้อีก
 ต่อไป เช่นนี้สันติสุขส่วนบุคคลก็เกิดขึ้น

นอกจากนี้พระพุทธองค์ยังทรงนำพุทธสาวก และพุทธ-

บริษัทฝ่ายฆราวาสให้รู้จักศึกษาธรรมชาติ ให้คุ้นเคยกับ
 ธรรมชาติ เพื่อให้สามารถมองเห็นความเรียบง่ายอันเป็น
 ธรรมดาของธรรมชาติ และในขณะเดียวกันก็จะเห็นความยิ่งใหญ่
 ของธรรมชาติควบคู่ไปด้วย แต่เป็นความยิ่งใหญ่ที่ดูเป็น
 ธรรมดา เพราะมันมีแต่การให้แก่กันและกัน มีแต่การผลัด
 เปลี่ยนหมุนเวียนกันอยู่ตลอดไป ไม่มีอะไรอยู่คงที่ นอกจาก
 ความเรียบง่าย และการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกัน อันเป็น
 สัจจะของธรรมชาติเท่านั้น

พระพุทธองค์ทรงนำพุทธบริษัททั้งฝ่ายบรรพชิตและ
 ฆราวาสให้รู้จักใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ ให้รู้จักใช้พื้นแผ่นดิน
 ให้เป็นประโยชน์ในทุกโอกาส และได้ทรงกระทำเป็นตัวอย่าง
 ตลอดพระชนม์ชีพของพระองค์ เริ่มแต่ประสูติ แสงธรรม
 ตรัสรู้ แสดงธรรม จวบจนเสด็จปรินิพพาน ก็ที่พื้นแผ่นดิน
 ทั้งสิ้น เป็นการทรงเน้นให้เข้าถึงคุณค่าของการดำรงชีวิตที่เรียบ
 ง่าย เบาสบาย เป็นอิสระ เป็นการดำรงชีวิตที่ไม่ต้องมีการสิ้น
 เปลือง แต่มีคุณค่ามหาศาลต่อการสร้างจิตสำนึกอันประเสริฐ
 ของความเป็นมนุษย์ ให้เป็นผู้ที่สามารถดำรงจิตอยู่ได้ด้วย

ความเบิกบาน อิ่มเอิบ ผ่องใส ด้วยเป็นจิตที่คุ้นเคยแต่การให้
 ท่างไกลต่อการเอา เพราะในความเรียบง่ายนั้นย่อมปราศจาก
 การเรียกร้อง และการสามารถเข้าถึงสภาพของความผลัด
 เปลี่ยน หมุนเวียนกันอยู่ตลอดเวลา นั้น ย่อมมีอิทธิพลให้นำ
 ใจมนุษย์ให้เกิดความอิ่มและความพอ

สถาบันทางศาสนานั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เป็น
 สถาบันที่ได้รับการเคารพบูชายกย่องมาแต่โบราณกาลจวบจน
 ปัจจุบัน เป็นสถาบันที่มีอิทธิพลอย่างสูงต่อจิตใจของประชาชน
 เพราะต่างได้ยึดถือสถาบันนี้เป็นที่พึ่งทางใจมาอย่างเนิ่นนาน
 ฉะนั้น สถาบันทางศาสนาจึงอยู่ในฐานะที่จะช่วยสร้างสรรค์และ
 พัฒนาจิตใจของคนในสังคมให้หันเข้ามาอยู่ในความถูกต้อง
 ตามทำนองคลองธรรมได้อย่างมหาศาล พุศุดตามที่จริงแล้วก็
 เป็นหน้าที่ของสถาบันทางศาสนาที่จะต้องรับภาระในเรื่องนี้
 อย่างเต็มที่อย่างสุดฝีมือความสามารถ จึงควรที่จะได้แสดง
 ความรับผิดชอบอย่างเต็มภาคภูมิให้ทั่วถึงกัน ให้สมดังที่
 พระพุทธองค์ได้ทรงวางรากฐานระบอบประชาธิปไตยแบบ
 ธรรมิกสังคมนิยมไว้ให้แล้วอย่างงดงาม

วิธีการสร้างสรรค์พัฒนาจิตสำนึกโดยธรรมให้เกิดขึ้นได้อย่างดีที่สุดก็คือ การสอนด้วยตัวอย่าง องค์พระตถาคตเจ้าทรงสอนอย่างใด ทรงปฏิบัติอย่างใด สาวกของพระตถาคตก็ควรได้สอนอย่างนั้น ปฏิบัติอย่างนั้น ผู้เป็นศิษย์ของสาวกของพระตถาคตก็ย่อมดำเนินตาม เพราะตัวอย่างที่น่าเคารพบูชาอย่างบริสุทธ์นั้น ย่อมเป็นเสมือนลัทธิที่ได้ตอกย้ำลงไปในจิตส่วนลึกของศิษย์ ให้เกิดความประทับใจจนต้องปฏิบัติด้วยความเลื่อมใสศรัทธา ด้วยความซาบซึ้งในรสและคุณค่าของพระธรรมเช่นนี้แล้วจิตสำนึกที่เป็นสัมมาทิฐิย่อมเกิดขึ้น เป็นจิตที่มีแต่ความเมตตากรุณาต่อกัน เบียดเบียนกันไม่ได้ กอบโกยส่วนเกินกันไม่ได้ นี่เป็นการสร้างระบอบประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยมให้เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ

๓. สถาบันครอบครัว ความจริงแล้วสถาบันครอบครัวมีความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะเป็นจุดเริ่มต้นที่ทารกจะเกิดจิตสำนึกที่ได้รับการปลูกฝังลงไปโดยไม่รู้ตัว บางทีก็เป็นความไม่ได้สำนึกหรือสำเนียงของพ่อแม่ หรือผู้ใหญ่ในครอบครัวด้วยซ้ำไป ว่าการกระทำหรือการปฏิบัติเช่นนั้น ๆ

ต่อลูกหลาน คือการปลูกฝังจิตสำนึก หรือระบบปฏิบัติในการดำเนินชีวิตให้เกิดขึ้นแก่เขาแล้วโดยอัตโนมัติ ถ้าเป็นไปในทางที่ถูกต้องก็เป็นกุศล ถ้าเป็นไปในทางตรงข้ามก็เป็นบาปโดยมิได้เจตนา ดังนั้น ความเป็นพ่อแม่ที่จะต้องเลี้ยงอบรมลูกให้เติบโตเป็นมนุษย์ที่สามารถยังประโยชน์แก่ตนเองและแก่ผู้อื่นได้ด้วยนั้นเป็นงานที่แสนยาก ไม่ง่ายเหมือนการที่ให้กำเนิดเขามา

การเลี้ยงลูกให้เติบโตทางกายไม่ยากเกินไปนัก แต่การเลี้ยง "ใจ" ของเขาให้เติบโตสมบูรณ์นั้น เป็นงานยากแสนสาหัส โดยเฉพาะสำหรับพ่อแม่ในสังคมปัจจุบันที่ชีวิตมันมีแต่ความจำกัดไปเสียทุกอย่างทุกอย่าง

ความใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่กับลูกเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการเลี้ยงอบรมลูก เพราะความใกล้ชิดเป็นสื่อที่ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน เกิดความเห็นใจซึ่งกันและกัน พ่อแม่ก็ต้องการความรักความอบอุ่นจากลูก เท่าๆกับที่ลูกต้องการจากพ่อแม่ ความห่างเหินจากกันเป็นการก่อกำเนิดช่องว่างของสายสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูกที่น่าเศร้าอย่างน่าใจหาย

เมื่อช่องว่างถือกำเนิดขึ้น นับวันมันจะยิ่งขยายกว้างไกลออกไป
ทุกที กว่าพ่อแม่จะทันได้สำนึก ลูกก็กลายเป็นว่าขาดจาก
สายป่านติดลมลอยไปเสียแล้ว

สถาบันครอบครัวเป็นพื้นฐานของสังคม ถ้าครอบครัว
มีแต่ความคลอนแคลน สังคมก็พลอยคลอนแคลนไปด้วย
เพราะเด็กที่เติบโตจากครอบครัวที่คลอนแคลนจะมีจิตสำนึก
ที่ถูกต้องกระไรได้ แม้ว่าจะมีได้สำหรับเด็กพิเศษบางคน แต่ก็
ต้องใช้เวลา การลงทุนชีวิตที่มีราคาแพงอย่างเกินความจำเป็น

แต่อย่างไรเสีย สถาบันครอบครัวก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยง
หน้าที่ในการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเพื่อประชาธิปไตย
แบบธรรมิกสังคมนิยมไปได้ เพราะเป็นสถาบันที่เป็นพื้นฐาน
ที่สำคัญของสังคมดังกล่าวแล้ว ระบบที่ดีในครอบครัวจะเป็น
พื้นฐานให้เยาวชนเกิดจิตสำนึกได้ว่า การพัฒนาสังคมนั้นก็ต้อง
การระบบที่ดีที่ถูกต้องเช่นเดียวกัน ฉะนั้น การสอนและการ
อบรมของสถาบันครอบครัวจึงควรให้สอดคล้องประสานไปใน
จุดหมายเดียวกันกับการสอนการอบรมของสถาบันการศึกษา

และสถาบันทางศาสนาดังกล่าวข้างต้น เพื่อเป็นการปูพื้นฐาน หรือฝังรากให้ลูกได้มีจิตสำนึกที่เป็นสัมมาทิฐิเสียแต่ยังเยาว์ จะได้สามารถเป็นกำลังในการสร้างสรรค์ระบอบประชาธิปไตย แบบธรรมภิบาลต่อไปในภายภาคหน้า

๕. สื่อมวลชน สื่อมวลชนเป็นสถาบันที่ทรงอิทธิพล อย่างยิ่งในการกระจายความคิด ความรู้หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งสู่การ รับรู้ของประชาชน ความร่วมมือจากสื่อมวลชนจะช่วยสร้าง ความเข้าใจอันถูกต้องในเรื่องของระบอบประชาธิปไตยแบบ ธรรมภิบาลให้เกิดขึ้นในคนทั่วไปรวดเร็วขึ้น ระบอบ ประชาธิปไตยแบบธรรมภิบาลจะมีทางเป็นไปได้ ถ้า ประชาชนได้รับทราบวิธีการสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้อง เพื่อเป็น แนวทางในการสร้างระบบที่ดีงามของสังคมต่อไป และในขณะ เดียวกันก็พยายามขัดเกลาลบล้างจิตสำนึกผิด ๆ ที่ฝังอยู่ให้ หมดไป เสมือนหนึ่งล้างแก้วสกปรกให้สะอาดก่อนที่จะหน้าใส บริสุทธิ์ลงในแก้วเพื่อดื่มกิน

ความเข้าใจของสื่อมวลชนในลักษณะของระบอบ

ประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม ประกอบกับจรรยาบรรณของสื่อมวลชนที่มุ่งผดุงรักษาความถูกต้องของสังคมและสันติสุขของประชาชน ย่อมเป็นปัจจัยให้สื่อมวลชนได้ใช้วิจรรณญาณคว่าสมควรจะร่วมมือในการเผยแพร่ความคิดเพื่อสร้างจิตสำนึกในระบอบประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยมให้ประชาชนได้ศึกษาและทำความเข้าใจกันให้ละเอียดชัดเจนอย่างถูกต้องเพียงใดหรือไม่

ระบอบประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยมเป็นระบบที่สร้างคนดีและให้โอกาสแก่คนดี เชื่อว่ายังมีคนที่อยากจะทำความดี อยากจะแก้ไขสิ่งผิดให้เป็นสิ่งถูก แต่ทว่าระบบไม่เปิดโอกาสให้ จึงเก็บงำความคิดหรือความรู้สึกไว้แต่ลำพังหรือเพียงในหมู่เพื่อนฝูงที่สนิท การเจียบหรือการยอมรับโดยดุษณีมิใช่เป็นเรื่องของอหิงสาหรือความถูกต้องเสมอไป ส่วนมากการเจียบเช่นนั้น เกิดจากความเห็นแก่ตัวอย่างหนึ่ง คือ รักษาความปลอดภัยไว้ก่อน โดยนัยนี้ การเจียบกลับเป็นการสนับสนุนและให้โอกาสแก่ผู้ที่ต้องการทำลายล้างความดีความถูกต้องไปโดยไม่รู้ตัว เพราะในขณะที่สังคมกำลังต้องการการ

แก้ไข ต้องการการระดมความคิด ต้องการความสนับสนุนร่วมมือร่วมใจกัน แต่คนส่วนหนึ่งซึ่งจะเป็นกำลังในการนี้ได้กลับเก็บตัวเก็บเสียงเงียบ ต่อเมื่อเรื่องจบสิ้นแล้วจึงจะโผล่ออกมาไม่ยอมใช้สิทธิที่ถูกต้องของความเป็นมนุษย์ คือสิทธิที่จะออกมาแก้ไขสิ่งผิดให้ถูกต้อง ดังนั้น สิทธิในการรักษาความเงียบที่ไม่ถูกต้องเช่นนี้ ต้องขจัดให้สิ้นไปด้วยการปลุกจิตสำนึกที่ถูกต้อง และจัดระบบสังคมที่ให้ความคุ้มครองผู้กระทำความดี ความถูกต้องอย่างเพียงพอ มิฉะนั้นแล้วระบอบประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยมจะเกิดขึ้นไม่ได้

คนดีกับระบบที่ดีเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กัน คนดีจะช่วยสร้างระบบที่ดี และระบบที่ดีก็จะช่วยสร้างคนดีสนับสนุนคนดีให้โอกาสคนดีได้มีกำลังใจในการทำงานทำประโยชน์เพื่อตนเองและเพื่อผู้อื่นได้มากขึ้น สะดวกขึ้นและรวดเร็วทันกาลยิ่งขึ้น ทั้งคนดีและระบบที่ดีเป็นปัจจัยที่สามารถสร้างสวรรค์บนดินให้เกิดขึ้นอย่างทันตาเห็น ฉะนั้น การทำความเข้าใจกัน การศึกษาหาความรู้และวิธปฏิบัติในการสร้างสรรค์ระบอบประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยมให้เกิดขึ้นแพร่หลาย จึงเป็นสิ่งที่

สื่อมวลชนพึงสื่อสารให้ถึงประชาชน

ต้นตอของปัญหาความทุกข์ยากคับแค้นที่เกิดจากการเบียดเบียนกันอยู่ในทุกวันนี้มาจากคำว่า "ส่วนเกิน" ที่เป็นยอดปรารถนาของคนที่ปราศจากธรรม ปราศจากทริโอดตัปปะ ด้วยอำนาจของความทะยานอยากอย่างหน้ามืด จึงตะลุยเดินหน้า กอบโกยส่วนเกินโดยไม่เลือก นี่เป็นต้นเหตุที่ทำให้ประชาธิปไตยบิดเบี้ยว เป็นเหตุที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงด้วยธรรมิกสังคมนิยม ด้วยการเอาธรรมเข้าไปใส่ในใจที่ไม่มีธรรม ด้วยการสร้างระบบที่เป็นธรรมให้เกิดขึ้น ด้วยการสร้างจิตสำนึกที่ตระหนักแน่ว่า การทำหน้าที่เพื่อหน้าที่อย่างถูกต้องเท่านั้น จะขจัดความโลภในส่วนเกินออกไปจากจิตใจได้ แม้จะซ้าก็ต้องทำ แม้จะยากก็ต้องทำ แม้อูเหมือนจะทำได้ก็ต้องทำ คนที่กำลังจะจมน้ำ แม้เพียงไม้ผุผ่านมาก็ยังคว้าเกาะ แต่ระบอบประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยมเป็นเสมือนนาวาที่ส่งาตระหนางาม เพียงแต่ต้องออกกำลังพายปีนหน้อยเท่านั้นก็จะขึ้นเรือได้รอดพ้นจากการจมน้ำตาย แล้วจะไม่สองพยายามดู เทียวหรือ เพื่อชีวิตปัจจุบันและชีวิตอนาคตของลูกหลานของเรา

สื่อมวลชนสามารถจะปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเช่นนี้ให้เกิดขึ้นได้ เพียงแต่สื่อมวลชนจะทุ่มเททรัพยากรลงไปในการทำงานที่ช่วยกันสร้างระบบที่ถูกต้องของสังคมมนุษย์ให้เกิดขึ้นอย่างสมัญานามของความเป็นมนุษย์...เท่านั้น

คำว่า ด้อยพัฒนา เป็นคำขลังสำหรับบางคนบางพวก เพราะมันทำให้แบมือขอได้จากผู้ที่หลงว่าตัวเองพัฒนาแล้ว แต่แท้ที่จริงแล้วคำนี้เป็นคำร้าย เพราะมันได้ทำให้เกิดความเข้าใจเขวในความหมายของคำว่า "พัฒนา" หรือคำว่า "เจริญ" เพราะคนที่แอบอิงคำ "ด้อยพัฒนา" คือคนที่ตกเป็นทาสของวัตถุหรือพวกวัตถุนิยมชั้นสมอม โดยถือเอาความก้าวหน้าทางวัตถุเป็นสัญลักษณ์ของความเจริญของคนหรือของสังคม จิตสำนึกเช่นนี้เป็นจิตสำนึกที่ทำให้ลายความเป็นมนุษย์ไปที่ละน้อยอย่างรู้ตัวไม่ทัน ยิ่งตกเป็นทาสของวัตถุเพียงใดก็ยิ่งห่างไกลธรรมชาติมากยิ่งขึ้นเพียงนั้น ยิ่งห่างไกลธรรมชาติมากเพียงใด ก็ยิ่งห่างไกลระบอบประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยมยิ่งขึ้นเพียงนั้น แต่กลับพอกพูนความทะยานอยากด้วยความไม่อิ่มไม่พอในอัตราสูงถึงขีดสุดอย่างน่ากลัว

ความหมายที่แท้จริงของการพัฒนาหรือความเจริญ คือ ความเจริญที่ใจ หมายถึงความเป็นผู้มี "จิตเจริญ" ซึ่งความเจริญจากข้างในหรือผู้มีจิตเจริญ ย่อมสามารถควบคุมส่วนข้างนอก คือ กายวาจาให้เจริญไปด้วย

จิตเจริญ คือจิตที่เบียดเบียนใครไม่ได้ ดังนั้น กายก็เบียดเบียนไม่ได้ วาจาก็เบียดเบียนไม่ได้ ความเจริญเช่นนี้เรามีกันมานานแล้ว เป็นความเจริญที่แม้คนตะวันตกก็กำลังไขว่คว้าหา จึงเป็นสิ่งที่เราควรได้ช่วยกันเผยแผ่ออกไปสู่สังคมอื่นให้ทั่วโลก เพื่อยังสันติภาพที่แท้จริงให้เกิดขึ้นในทุกสังคม

ถ้าเราช่วยกันทำความเข้าใจให้ถูกต้องในความหมายของคำว่า "ความเจริญ" ก็จะสามารถลบคำว่า "ด้อยพัฒนา" ออกไปได้โดยง่าย แล้วยังสามารถอ้างไว้ซึ่งความหมายที่ถูกต้องของคำว่า "ความเจริญ" ไว้ได้อย่างสมศักดิ์ศรีของความ เป็นมนุษย์ จิตสำนึกเช่นนี้หรือมีอะไรที่สื่อมวลชนพึงนำเสนอออกไปให้ได้กระหนาบใจของประชาชน เพื่อให้ใคร่ครวญว่า นี่เป็นสิ่งที่รีบด่วนที่สมควรเร่งปลุกฝังให้เกิดขึ้นเพื่อความดำรงอยู่แห่ง

ระบอบประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยมหรือไม่ คำพูดดี ๆ มีอยู่มาก คำสอนดี ๆ ก็มีอยู่มาก นักคิดดี ๆ ก็มีอยู่มาก แต่ทำไมสิ่งดี ๆ เหล่านี้ไม่ยาวนาน มันละลายหายไปสู่อากาศได้อย่างง่ายดาย นี่เป็นเพราะขาดการกระทำที่ถือเป็นตัวอย่างได้นั่นเอง จึงเห็นควรที่จะได้ช่วยกันให้คำพูด คำสอนดี ๆ นั้นมีผลเป็นการกระทำ ให้ความคิดดี ๆ นั้นเกิดผลทางปฏิบัติ ผู้ใดกระทำได้ปฏิบัติได้พึงนำมายกย่องสรรเสริญ เป็นตัวอย่างให้เป็นที่ประจักษ์กัน เพื่อเป็นพลังใจให้ผู้อื่นก้าวตาม ถ้าสื่อมวลชนเสนอตัวอย่างบุคคลที่เสียสละเพื่อส่วนรวม ให้มากยิ่งขึ้นอย่างสม่ำเสมอ จะเป็นอีกทางหนึ่งที่ส่งเสริมการปลูกฝังจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมให้เป็นไปได้อย่างรวดเร็วขึ้น และด้วยจิตสำนึกเช่นนี้แหละ ที่สามารถสร้างระบบเพื่อการปฏิบัติที่ดีงามของสังคมได้

การพัฒนาจิตสำนึกที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นให้ได้เป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ เพื่อที่จะไม่ต้องกระหืดกระหอบไปแก้ที่ปลายเหตุ ซึ่งเป็นการแก้ที่ไม่มีที่สิ้นสุด ไม่ว่าจะแก้ปัญหา

เรื่องข้าว เรื่องอ้อย ความไม่มีพอกิน คนว่างงาน อาชญากรรม
 ปัญหาการเมือง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ฯลฯ เพียงแต่
 สามารถทำให้คนเรามีจิตสำนึกที่เบียดเบียนกันไม่ได้เสีย
 อย่างเดียวเท่านั้น ความที่คิดอยากจะทำปัญหาต่าง ๆ ก็หมดไป
 เอง คงเหลือแต่จิตสำนึกที่พร้อมจะโอบอุ้มซึ่งกันและกัน

ถ้าสถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนา สถาบันครอบครัว
 และสื่อมวลชน ตลอดจนถึงสมาชิกของสังคมทุกวงการ
 ต่างพากันระดมความคิดสร้างสรรค์ ร่วมกันปลูกฝังจิตสำนึก
 ที่เห็นแก่ผู้อื่น ที่เห็นแก่ส่วนรวม ให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนได้
 อย่างทั่วถึง เพื่อให้สามารถช่วยกันสร้างระบบสังคมที่ดีงาม
 ให้เกิดขึ้นและยังสามารถธำรงรักษาระบบนั้นไว้ได้ ย่อมเป็น
 ที่เชื่อได้ว่าทุกหนทุกแห่งในสังคม จะมีแต่ความยิ้มแย้มแจ่มใส
 จริงใจต่อกัน :- รัฐบาล-ประชาชน/นักรการเมือง-ประชาชน/
 นายจ้าง-ลูกจ้าง/พ่อค้าคนกลาง-เกษตรกร/คนรุ่นใหม่-คนรุ่น
 เก่า ฯลฯ

เราจะหลอกกันไม่ได้ เราจะเชือดเฉือนกันไม่ได้ เพราะ

ผู้เขียนได้แนวความคิดในเรื่อง “ธรรมิกสังคมนิยม” จากหนังสือที่พิมพ์จากธรรมบรรยายของเจ้าประคุณ ท่านอาจารย์ พุทธทาส คือ:-

๑. ถ้าจะให้ธรรมะครองโลกต้องมีระบบการเมืองแบบธรรมิกสังคมนิยม บรรยายธรรมประจำวันเสาร์ เมื่อ ๒๒ กันยายน ๒๕๑๖

๒. ประชาธิปไตยแบบสังคมนิยม บรรยายแก่นักสังคม-สังเคราะห์ฝ่ายศาสนา เมื่อ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๖

๓. ธรรมิกสังคมนิยม เป็นการตอบคำสัมภาษณ์ของพระมหาชาย อากาศโร เมื่อพฤศจิกายน ๒๕๑๖

๔. สังคมนิยมตามหลักพระพุทธศาสนา บรรยายแก่คณะผู้พิพากษาเมื่อ ๑๕ กันยายน ๒๕๑๗

๕. สังคมนิยมชนิดที่ช่วยโลกได้ บรรยายในวันล้ออายุเมื่อ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๑๘

ในส่วนรายละเอียดนั้นเป็นของผู้เขียนเอง หากจะมีสิ่งใดคลาดเคลื่อน ผู้เขียนกราบขอประทานอภัยต่อท่านอาจารย์ไว้ ณ ที่นี้

กองทุนธรรมสวัสดิ์

กองทุนธรรมสวัสดิ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อรับใช้พระธรรม นำความสุขสวัสดิ์มาสู่เพื่อนมนุษย์ให้มีชีวิตที่ถูกต้องสมบูรณ์ ยิ่งขึ้น ทั้งทางกาย ทางจิต และทางวิญญาน (สติปัญญา)

หลักในการใช้จ่ายปัจจัยจากกองทุนธรรมสวัสดิ์ กำหนดว่า

๑. เพื่อส่งเสริมการเผยแผ่พระธรรม
 - ๑.๑ ในรูปแบบของวรรณกรรม เทป วิดีโอ ฯลฯ
 - ๑.๒ ในการจัดอบรมธรรมะที่มีลักษณะเป็นพุทธศาสตร์ คือ มุ่งลัด ตัดตรงสู่แก่นของคำสอนแห่งพระธรรม
๒. เพื่อส่งเสริมจริยธรรมของเยาวชน
 - ๒.๑ ด้วยการให้ทุนอุดหนุนในการเรียนแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา ผู้มีจริยธรรมงดงาม อันควรแก่การได้รับทุน

อุดหนุน

อภิปุณฺณ

พินิตมณฺฑ ๓

๒.๒ ด้วยการให้ความช่วยเหลือแก่บิดามารดา หรือ
ผู้ปกครองที่ขาดแคลนของเยาวชนที่มีคุณลักษณะเด่นชัดในทาง
จริยธรรม อันควรแก่การได้รับความช่วยเหลือ

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะผู้ดูแลรับผิดชอบ
ในกองทุนธรรมสวัสดิ์ ได้ร่วมกันพิจารณากำหนดไว้อย่างรอบ
คอบแล้วนั้น

๓. เพื่อบำรุงพระศาสนาในกรณีที่เป็นการบริหารจัดการ เพื่อ
ส่งเสริม สร้างสรรค์ประโยชน์และธำรงรักษาพระศาสนา

๔. เมื่อเจ้าของกองทุนธรรมสวัสดิ์ ได้มีคำขอมายังคณะ
ผู้ดูแลรับผิดชอบกองทุนฯ ให้จัดจ่าย

คณะผู้ดูแลรับผิดชอบกองทุนธรรมสวัสดิ์ ประกอบด้วย

ด้วย

๑. คุณพรจันทร์ จันทิมล ประธาน
๒. คุณดิศสกร กุณธร
๓. คุณประกิจ วัฒนานุกิจ
๔. คุณปานตา คุณผลิน

๕. คุณจเลิศ เจษฎาวลัย

๖. คุณอนงค์ ภู่อภิรมย์

๗. คุณจิราภรณ์ กิ่งแข็ง

ขอให้คณะผู้ดูแลรับผิดชอบ กองทุนธรรมสวัสดี ได้
กรุณาฯ เพิ่มพูนและดูแล ให้การดำเนินงานการใช้จ่ายปัจจัย
ของกองทุนธรรมสวัสดี เป็นไปตามหลักการที่ได้กำหนดไว้ข้าง
ต้นแล้วนั้นด้วย เพื่อเป็นการร่วมใจกันจรรโลงพระศาสนา ให้
สถาพรอยู่ในใจของเพื่อนมนุษย์

ขอให้ทุกท่านในคณะผู้ดูแลฯ และครอบครัวฯ ได้มี
ความสุขสวัสดิ์ อยู่ภายใต้พระบารมีแห่งพระธรรมเป็นนิจ

รัญจวน อินทรกำแหง

เจ้าของ กองทุนธรรมสวัสดี

ในระหว่างพำนักปฏิบัติธรรม ณ
สวนโมกขพลารามเป็นเวลากว่าสิบปีนั้น
ท่านได้เป็นกำลังสำคัญผู้หนึ่งในการ
บรรยายธรรมและอบรมสมาธิภาวนา
ทั้งแก่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ นอก
จากนี้ยังเป็นผู้บรรยายธรรมในรายการ
ธรรมสนทนาทางสถานีโทรทัศน์ ตั้งแต่
วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๓๐ จนถึงปัจจุบัน

งานเขียนที่ได้รับความนิยมจาก
ผู้อ่านมีอยู่หลายเรื่อง เช่น วรรณกรรม
วิจารณ์ ภาพชีวิตจากนวนิยาย ลอย
ธรรมะมาลัย สวนโมกข์ทำไม ? ทำไม
สวนโมกข์ ? เป็นต้น

กองทุนธรรมสารคดี

ตู้ ป.ณ. ๑๔๘๖ ปตท. นานา
ถนนสุขุมวิท ซอย ๔ พระโขนง
กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๒

ป
ประชาธิปไตยแบบธรรมิกสังคมนิยม
เป็นสังคมที่ทุกคนจะเปิดโอกาสให้แก่กันและกัน
ด้วยน้ำใจที่เห็นแก่ความเป็นเพื่อน
ร่วมเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกัน

BOOKCODE :01-03-0441-01

ISBN 974-519-491-3

9 789745 194915